

နေဝင်းဝံ
ပြသမျှနုရရာသည့်
ဇာတ်ဆရာကြီး
ဦးဘိုးစိန်

MEYAR
ဦးဘိုးစိန်

ဒေါက်တာတိုးလှ၏ ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ကြီး စာအုပ်အပေါ် သုံးသပ်ချက်

စာရေးဆရာများ၊ ဂျာနယ်သမားများ၊ အနုပညာရှင်များ စုပေါင်းလျက် ချင်းတွင်းခရီးသွားခဲ့ကြစဉ်က စာရေးဆရာ နေဝင်းစံနှင့် သိခွင့်၊ စကားပြောခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ သမိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းများကို ပြောဖြစ်မိခဲ့ကြသည်။ စင်စစ် ကျွန်တော်က သမိုင်းဆရာဆိုသော်လည်း သမိုင်းအားလုံးကို သိသူမဟုတ်ပါ။ သမိုင်းကို ပြောပြောပြော ကျားကျားလောက်သာ သိသူဖြစ်ပါသည်။ သူက ဂရိတ်ဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်း ရေးသားပြုစုနေကြောင်း ပြောပြပါသည်။ ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားမိသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွင် လေးစားအတုယူစရာ များစွာရှိသကဲ့သို့ ဘဝရန်းကန်မှုတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများလည်း များစွာရှိခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် စာရေးသူက မည်သို့မြင်ပါသလဲ၊ သုံးသပ်ထားပါသလဲ ဆိုသည်ကို သိချင်သောကြောင့် စိတ်ဝင်စားမိသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခင်က ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများလည်း ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်း ရေးသားခဲ့ကြပြီး ရှိသဖြင့် နောက်ထပ် မည်သို့သော ပြဿနာများ ရှိနေလို့ပါလဲဟု ကျွန်တော်က မေးမိပါသည်။ ထိုအခါ သူက ပြဿနာအတော်များများကို ပြောပြပါသည်။ ဥပမာ ဦးဘိုးစိန်ကြီး၏ မိဘဆိုင်ရာ ပြဿနာ၊ မွေးနေ့ဆိုင်ရာ ပြဿနာ၊ “ဘိုးစိန်” နှင့် “ဖိုးစိန်” စာလုံးပေါင်းပြဿနာ... စသည်ဖြင့် ပြောပြပါသည်။

ကျွန်တော် အတော်လေး စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်းကို အသေအချာဖတ်ဖူးသည်က လူထုဒေါ်အမာ၏ ဖိုးစိန်နှင့် အောင်ဗလ စာတစ်အုပ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်ဒေါ်က ဖိုးစိန်ဟု ရေးသားခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်ကလည်း ဖိုးစိန်ဟုသာ စွဲနေပါသည်။ သို့သော် စာရေးသူ နေဝင်းစံက ဘိုးစိန်ဟုရေးမှ မှန်ကန်ကြောင်း သူ လေ့လာရှာဖွေရသမျှ အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဒါမျိုးက မှားတတ်ပါသည်။ မှားနိုင်ပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် မှားသည်ကိုလည်း ခွင့်လွှတ်၍ ရနိုင်ပါသည်။

ဤတွင် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ အသိတစ်ခု ဝင်လာခဲ့ပါသည်။ နှစ်ကာလ အသေအချာ မသိသော်လည်း ၁၉၂၀-၃၀ အတွင်းလောက်ကပင် ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ “ဖ” နှင့် “ဘ” ပြဿနာကို ပညာရှင်တို့ ငြင်းခုံခဲ့ကြဖူးသည်။ “ဖ” ဘက်မှ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဦးဖိုးစိန်က နေရာယူခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းတစ်စောင် ကျွန်တော့်စာစုတွင် ရှိပါသည်။ သို့သော် လတ်တလော မရှာဖွေနိုင်သဖြင့် မပြောနိုင်တော့ပါ။ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က “ဘ” ဘက်မှ ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်း၏ကဗာဗန္ဓာရကျမ်းတွင် ရှေးရေးထုံးတွင် “ဘ” ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဆိုခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးမှ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်တို့၊ ဦးလူဖေဝင်းတို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ကြသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဦးဖေမောင်တင်သည်လည်း မူလက “ဘ”နှင့် “ဘေ” ခဲ့သည်ကို တွေ့ရဖူးသည်။ ဆရာကြီးသည် သူ့အမည်ကို “ဘ”နှင့် “ဖ” ပြောင်းခဲ့သည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တွေ့ရှိရသမျှ လွတ်လပ်ရေးမရမီက “ဘ”နှင့် ရေးသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက်ပိုင်းတွင် “ဖ”နှင့် ရေးခဲ့ပါသည်။

ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်က “ဘ” နှင့် ရေးသည်ဟု စာရေးသူ နေဝင်းစံက ဆိုသည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီးလက်ထက် ဓာတ်ပြားပေါ်ရှိ စာလုံးပေါင်းဖြင့်

သက်သေပြထားသည်။ အခြားခေတ်ပြိုင် မှတ်တမ်းများဖြင့်လည်း ခိုင်မာစေရန် ထုတ်ပြထားပေသည်။ သာမန်အားဖြင့် ထိုသက်သေပြချက် လုံလောက်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီး ကိုယ်တိုင်က “ဘ” နှင့် ရေးကြောင်း ယင်း၏ စာချုပ်စာတမ်းများပေါ် ထိုးခဲ့သည့် လက်မှတ်တစ်ချက်ရလျှင် အားလုံးပြေလည်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီးလက်မှတ်ရလျှင် သမိုင်းဝင်လည်း ဖြစ်သွားပါမည်။

ထို့နောက် ဆရာနေဝင်းစံက ဦးဘိုးစိန်မွေးနေ့ပြဿနာကို တင်ပြခဲ့ပြန်သည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီးမွေးသော ရက်ချုပ်မှာ ၁၂၄၄ ခု ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက် တနင်္လာနေ့ဟု ဆိုသည်။ ပြက္ခဒိန်ဖြင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသောအခါ နေ့ရက်အားလုံး မှန်ပါသည်။ ခရစ်ရက် ဖလှယ်သောအခါ ၁၇ ဧပြီ ၁၈၈၂ ရပေသည်။ နောက် ဦးဘိုးစိန်ကြီး၏ မွေးနေ့တစ်ခုမှာ ၁၂၄၄ ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၃ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ဟု ဆိုလာပြန်ပါသည်။ ထိုရက်စွဲကိုလည်း ပြက္ခဒိန်ဖြင့် တိုက်ဆိုင်သောအခါ ၁၈ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈၈၂ တနင်္ဂနွေနေ့ ကျသဖြင့် နေ့ရက်တို့ မှန်ကြသည်။ သို့သော် ဦးဘိုးစိန်၏ မြေးဖြစ်သူ ဦးရဲစိန်ကမူ ဦးဘိုးစိန်သည် သောကြာနေ့သားဟု ဆိုသဖြင့် ပြဿနာက ပိုမိုကြီးကျယ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် သူက မွေးရက်ချုပ်ကိုကား မပြောပြချေ။ ၁၂၄၄ ကဆုန်ဆန်း ၁ လော၊ ၁၂၄၄ တပေါင်းလဆန်း ၁၃ လော မဖော်ပြပါ။ ထိုရက်စွဲများတွင် နေ့တို့ကား တနင်္လာနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့များ ဖြစ်ပြီးလျှင် ရက်ချုပ်တို့ဖြင့် အသီးအသီး ကိုက်ညီနေကြပါသည်။ သောကြာနေ့ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် နေ့ရက်များ မကိုက်ညီကြချေ။ သို့ဆိုလျှင် ဦးရဲစိန်အဆို မှားသည်လော။ ဤတွင် စဉ်းစားရန် ပြဿနာတစ်ရပ် တိုးလာခဲ့ပါသည်။

ဦးရဲစိန်၏ အဆိုဖြစ်သော အဘိုးတော်သူ ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်သည် သောကြာသားဖြစ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာ ဖော်ပြသဖြင့် ထိုအဆိုကို

လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ဦးဘိုးစိန်၏ ငယ်မည်က မောင်သိုက်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ နေ့နံကိုက်မှည့်ထားသော အမည်ဖြစ်သည်။ ဤတွင် တိုက်ဆိုင်မှုနှစ်ရပ်ရှိသည်။ ခလောက်သိုက်ရွာတွင် မွေးဖွားသဖြင့် ဇာတိကို မတိမ်ကောစေရန် မောင်သိုက်မှည့်ခေါ်သည် ဆိုခြင်းနှင့် သောကြာနေ့တွင် မွေးဖွားသောကြောင့် မောင်သိုက် မှည့်ခေါ်ကြောင်းတို့ ဖြစ်သည်။ နှစ်ရပ်သည် တိုက်ဆိုင်လွန်းလှပေသည်။

အခြားစဉ်းစားရန် တစ်ချက်ကျန်ရှိနေပေသေးသည်။ ထိုအချက်က ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်သည် သောကြာသားဖြစ်သောကြောင့် ဗြိတိသျှဘုရင်ခံက ဆရာစံပုန်ကန်မှုဖြစ်ပွားချိန် သောကြာသား မင်းသား ဦးဘိုးစိန်ကို ယာယီယတြာအရ မင်းအဖြစ် ခုနစ်ရက်တင်ကာ စိုးစံစေခဲ့ကြောင်း အဆိုဖြစ်သည်။ ထိုအထောက်အထားဖြင့် ကြည့်လျှင် ဦးဘိုးစိန်သည် သောကြာသားဖြစ်သည်ကို အခိုင်အမာ ယူသင့်ပေသည်။ အကြောင်းလေးချက် ညီသောကြောင့်တည်း။

၁။ ခလောက်သိုက်တွင် ဖွားခြင်း

၂။ မောင်သိုက်အမည် တွင်ခြင်း

၃။ သောကြာသားဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်က ယတြာမင်းအဖြစ် ခန့်ခွဲခြင်းနှင့်

၄။ ၁၂၄၄ ခု (နှောင်း) ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက်သည် သောကြာနေ့ ဖြစ်ခြင်း

တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှစ် (၁၂၄၄) ထဲတွင် ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက်သည် နှစ်ကြိမ်ကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဦးကဆုန်နှင့် နှစ်နှောင်းကဆုန်ဟူ၍ ရှိခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကဆုန်ဆိုလျှင် နှစ်အဦးတွင်သာ ရှိရမည်ဟု မှတ်ထားတတ်ကြသည်။ မြန်မာတို့က ဦးတန်ခူး၊

နှောင်းတန်ခူး ဟူ၍သာ ပြောဆိုတတ်ကြပြီး တန်ခူးတွင် နှစ်မကုန်သေးသဖြင့် ကဆုန်လသို့ဆက်ရပါက ဦးကဆုန် နှောင်းကဆုန် ခေါ်ဆိုခဲ့သည့်အလေ့ မရှိခဲ့သောကြောင့် ထိုပြဿနာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနှစ် (၁၂၄၄) အစက ပြက္ခဒိန်တွင် တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့တွင်မှ နှစ်သစ်ကူးပါသည်။ သို့သော် ထိုနှစ်က ပြက္ခဒိန်သည် နှောင်းကဆုန်လဆန်း ၈ ရက်နေ့တွင်မှ ကုန်ဆုံးသောကြောင့် ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက်သည် တစ်နှစ်ထဲတွင် ရှေ့နောက် နှစ်ကြိမ်နှစ်ဖက်ပါ ဖြစ်နေပေသည်။ ၁၂၄၄ ခုနှစ်၏ နှောင်းကဆုန်လဆန်း ၁ ရက်နေ့သည် သောကြာနေ့လည်း အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးဘိုးစိန်ကြီး၏ မွေးနေ့သည် အကယ်၍ သောကြာနေ့ကို အမှန်ထားပါလျှင် ၁၂၄၄ ခု (နှောင်း) ကဆုန်လဆန်း ၁ (၆ ဧပြီ ၁၈၈၃) ဟု သိသားသင့်ပေသည်။ အားလုံးလည်း ရှင်းသွားပေသည်။ များသောအားဖြင့် တန်ခူး/ကဆုန်ဆိုလျှင် နှစ်အစဟု စွဲမြဲနေရာမှ ထိုသို့ လွဲမှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ဤအချက်ကို နေဝင်းစံ ထောက်မပြခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ၁၂၄၄ ခု (နှောင်း) ကဆုန်လဆန်း ၁ (၆ ဧပြီ ၁၈၈၃) နေ့သည်သာ ဦးဘိုးစိန်ကြီး၏ မွေးနေ့မှန်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ပါသည်။

နေဝင်းစံသည် ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်း ရေးသားပြုစုသောအခါ အပိုင်းသုံးပိုင်း ခွဲခြားတင်ပြထားသည်။ ပထမပိုင်းက ပြဿနာခန်းဟု ဆိုချင်သည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးက ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသည့် ပညာရှင်တို့၏ ကွဲပြားခဲ့ကြသည်တို့ကို ထိုပညာရှင်တို့ အရေးအသားအတိုင်း ကောက်နုတ်ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြပေးထားသည်။ စာဖတ်သူအား ကွဲပြားချက်များကို တစ်ထိုင်တည်းနှင့် မြင်သွားစေလိုသော စေတနာဟု သုံးသပ်မိပေသည်။ တစ်ဖက်ကလည်း ပညာရှင်အမျိုးမျိုးတို့က ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်း ယင်းတို့မြင်သမျှ သိ

သမျှ ကြားသမျှတို့ကို ဖော်ပြကြသဖြင့် အချို့သော အကြောင်းအရာတို့ တွင် သိုးကာသီကာ ကွဲလွဲမှုရှိသော်လည်း စာဖတ်သူကို ဆွဲဆောင်နိုင်ကြ သဖြင့် ဖတ်ရှုရသည်မှာ ရသစုံ ခံစားရသည်။ တစ်ဆင့်ကြားလည်း ပါ သကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိကြားရသည်များလည်း ပါသောကြောင့် မူရင်းသမိုင်းအထောက်အထားဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နေဝင်းစံ ရေးသားပုံသည် ဦးဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်း ရှေးကရေးသားခဲ့သမျှကို လို ရာစုဆောင်း တည်းဖြတ်ထားသည့် ပုံစံပေါ်ပေသည်။ ပထမပိုင်းသည် ထိုသဘောဆောင်ပါသည်။

ထို့နောက်မှ ပြုစုသူက သူမြင်သော၊ လေ့လာတွေ့ရှိသော ဂရိတ်ဦး ဘိုးစိန်ကြီးအကြောင်းကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည့် ခေတ်များနှင့် ယှဉ်တွဲ လျက် တင်ပြဆွေးနွေးထားသည်။ ဦးဘိုးစိန်ကြီးသည် ကိုလိုနီခေတ်၊ ဂျပန်ခေတ်နှင့် လွတ်လပ်ရေးခေတ်များထိ ခေတ်သုံးခေတ်ကို ဖြတ်သန်းလျက် မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်လောကကို ပြိုင်ဘက်ကင်း ရှေ့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထိုကာလများ အတွင်း ယင်းကြုံခဲ့ရသော ခေတ်အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း၊ မည်သို့ ဘဝကို ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရပုံများကိုလည်းကောင်း ပေါ်လွင် အောင် စာရေးသူက တင်ပြပေးထားသည်။ ဘဝ၏ အတက်အကျများ၊ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားရပုံများ၊ အတိုက်အခံများ စသည်ဖြင့် လောကတရားများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်များမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်း လှပေသည်။ အတုယူစရာ များစွာပါရှိသည်။ အားကျစရာများလည်း တွေ့ရသည်။ သင်ခန်းစာများကိုလည်း သတိထားမိသည်။ ထို့ထက် တင်ပြသောအခါ ပေးလိုသောသတင်းစကားကို ရုပ်ပြောင်များဖြင့် ပံ့ပိုး ပေးထားသောကြောင့် ဖတ်ရှုရသူအဖို့ ပိုမိုသွက်လက်လာသည်။ စာရေး သူပေးလိုသော သတင်းအချက်အလက်ကိုလည်း အထူးရှာဖွေ ဖတ်ရှု

စရာမလိုဘဲ ရုပ်ပြောင်တို့မှတစ်ဆင့် အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သဖြင့် တင်ပြပုံကောင်းပေသည်။

နောက်ဆုံးအခန်းတွင်မှ ဦးဘိုးစိန်တေးဓာတ်ပြားများ၊ သီချင်းစာသားများ၊ သဘင်ဝေါဟာရများ စသည်ဖြင့် ဦးဘိုးစိန်ကြီး လုပ်ဆောင်အောင်မြင်ခဲ့သမျှတို့ကို နောက်ဆက်တွဲ ဖော်ပြပေးထားသည်မှာ နောက်နှောင်းသူတေသီတို့အတွက် များစွာအမှီရပေသည်။ သမိုင်းအချက်အလက်အတွက် စုဆောင်းပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်း စာရေးသူကို ယင်း၏ ကြိုးပမ်းချက်အတွက်သာမက စေတနာအတွက်ပါ ချီးကျူးကျေးဇူးတင်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နေဝင်းစံ၏ နောက်ဆက်တွဲများသည် ဂီတသမိုင်းအတွက်၊ ဇာတ်သဘင်သမိုင်းအတွက် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများ ဖြစ်ပါသည်။ သုတဘဏ်တိုက်ကြီးဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ထိုသုတဘဏ်တိုက်ထဲတွင် ပြင်စရာတစ်ခုကို သတိထားမိပါသည်။ စာရေးသူနေဝင်းစံ မှားသည်ကား မဟုတ်ပါ။ မူရင်းကတည်းက မှားခဲ့သည့်အမှား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမှားအတွက် စာရေးသူနေဝင်းစံ မှားနေကြောင်း ပြင်ဆင်ချက်နှင့် မှတ်ချက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု ဆိုချင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူလ စာခေါင်းစီးတွင် “အင်းဝဘုရင် ဘိုးတော်မင်းလက်ထက် ၁၂၃၈ ခုနှစ်တွင် သဘင်ဝန်ဦးဘိုးဖြူ ထုတ်ပြန်သော သဘင်စည်းကမ်း” ဟူသော စာသားဖြစ်သည်။ ထိုစာသားတွင် အမှားသုံးချက် ပါဝင်နေသည်။ အင်းဝဘုရင်ဟူသော အမှား၊ ဘိုးတော်မင်းဟူသော အမှားနှင့် ၁၂၃၈ ခုနှစ်ဟူသော အမှားများ ဖြစ်သည်။ ထိုသုံးရပ် ပေါင်းစပ်၍ မရပါ။ ၁၂၃၈ ခုနှစ်သည် မင်းတုန်းမင်းကြီး ရတနာပုံနေပြည်တော် (မန္တလေး) တွင် စိုးစံနေချိန် ဖြစ်သည်။ မင်းတုန်းမင်း ဘိုးတော်ဆိုလျှင် ဗဒုံမင်း၏ အိမ်ရှေ့မင်းသားကြီး ဖြစ်သည်။ သူက ဘုရင်

ဖြစ်မသွားရှာပေ။ အကယ်၍ ၁၁၃၈ ကို ရည်ညွှန်းသည်ဖြစ်လျှင် ထိုအချိန်က အင်းဝတွင် စဉ့်ကူးမင်း စိုးစံနေသဖြင့် ယင်း၏ဘိုးတော်ဆိုလျှင် အလောင်းမင်းတရားကြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာသမိုင်းတွင် ဘိုးတော်ဟု အခေါ်ခံရသောမင်းမှာ ဗဒုံမင်း (၁၇၈၃-၁၈၁၉) တစ်ပါးသာ ရှိပါသည်။ ယင်းက အင်းဝတွင် ၁၁၄၃ မှ ၁၁၄၅ ထိသာ စံခဲ့ပြီးနောက် အမရပူရ နေပြည်တော်သစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့စံနေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းအမှားကို လေ့လာပြင်ဆင်ပေးသင့်ပါသည်။

ဇာတ်သဘင်လောကတွင် ကြီးပွားအောင်မြင်လျက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြင့် နေထိုင်နိုင်ခဲ့သူမှာ ဦးဘိုးစိန်ကြီးသည် အဦးအစပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ထင်ရှားကြီးပွားလာလျှင် သူ့ကိုပြိုင်ကြမည်၊ သူ့ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းကိုလည်း မနာလိုစိတ်ဖြင့် အချို့က ပြုလုပ်ကြမည်၊ ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းအောင် ချမည်ဆိုသည်တို့က လိုက်ပါလာတတ်ကြမြဲ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ညစဉ်ညတိုင်းတွင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာပွားနိုင်သော ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး မေတ္တာပို့ကို ရွတ်ဆိုနေကြသော်လည်း တစ်ပါးသူနှင့် ဆက်ဆံကြသောအခါ ထိုဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ထားကိုကား ထက်ကြပ်မကွာပါရမည်ဟု သတိမထားမိခဲ့ကြချေ။ သူတို့ ဤသို့ ရွတ်ဆိုနေကြသည်ဟုလည်း မသိကြသူက များမည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

ဦးဘိုးစိန်က သူ့ဇာတ်သဘင်သားများသည် အမြဲ ဘုရားဝတ်တက်ကြရသည်ကို သဘင်စည်းမျဉ်းထဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။ သူ့လို ယနေ့ ဇာတ်သဘင်များ လိုက်နာကြရမည့် စည်းကမ်းကျင့်ဝတ်များ ချထားလုပ်ဆောင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိကို မသိပါ။ မရှိလျှင် အလွန်အတုယူကြဖို့ ကောင်းပါသည်။ ဝတ်တက်ပျက်သူကို ဒဏ်ငွေ ၂ ကျပ် တပ်မည်ဟု

လည်း စည်းမျဉ်းထဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုငွေများကို သာသနာရေး တွင် သုံးရန်လည်း ဖော်ပြထားပါသေးသည်။ ထိုသို့ စည်းမျဉ်းဖြင့် အချင်းချင်းဆက်ဆံနေထိုင်ကြရသော သဘင်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း စည်းလုံးခြင်း၊ ပညာရည်ပြည့်ဝခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ကြည် လေးစားကြခြင်းဖြင့် ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန် ပိုမိုထင်ရှားကြီးကျယ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဆိုသည်ကလည်း မမှားနိုင်ဟု ထင်ပါသည်။

မည်သို့ပင် ကောင်းမွန်စနစ်ကျ တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်သည် ဖြစ်ပါစေ ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ဘဝတွင် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပေသည်။ သို့သော် တည်ငြိမ်စွာပင် ကျော်ဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်ကို လည်း တွေ့ရသည်။ ဦးဘိုးစိန်သည် ရောက်ရာအရပ်တွင် သူ့အတွက်၊ သူ့လုပ်ငန်းအတွက် အမြဲမျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာမှတ်သား အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသောကြောင့် စံပြထိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်ကို သတိထားမိပေသည်။ သို့သော် ဦးဘိုးစိန်ကြီး သည် ကိုလိုနီဘဝတွင် သူ့ဘဝအောင်မြင် ကြီးကျယ်လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ် သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးအရအပေါ် အထင်ကြီးလေးစားစိတ်၊ အားကိုးစိတ် ရှိနေခဲ့သည်မှာကား အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အချို့သော အဆင်မပြေမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုပါ က လက်ခံနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ထိုအချက်ကို အနည်းငယ် တိုးချဲ့တင်ပြ ပါဦးမည်။

ဦးဘိုးစိန်ကြီးဘဝတွင် မမေ့နိုင်စရာ အဖြစ်အပျက် အများရှိခဲ့သည်။ ထိုအထဲမှ အဖြစ်အပျက်နှစ်ရပ်အကြောင်း အထက်ပါအဆိုနှင့် ဆက်စပ် လျက် တင်ပြလိုပါသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်နှစ်ရပ်မှာ တိုက်တိုက်ဆိုင် ဆိုင် မန္တလေးမြို့တွင်ချည်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား များနှင့် တစ်ကြိမ်၊ စာသင်သား ရဟန်းငယ်များနှင့် တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့

သည်။ တစ်ဖက်က အမျိုးသားရေး၊ အခြားတစ်ဖက်က ဘာသာရေးဖြစ်သောကြောင့် ထိုကိစ္စရပ်များအတွင်း ဘိုးစိန်ကြီး ငြိစွန်းခဲ့ရသည်မှာ ကံဆိုးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းများကိုလည်း နေဝင်းစံက ပုံပေါ်အောင် ဖော်ပြရေးသားတင်ပြထားသည်။

ဦးဘိုးစိန် မန္တလေးမှာ ကခဲ့စဉ်က ရဟန်းတော်များနှင့် ပြဿနာဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ကံမကောင်းအကြောင်းမလှသဖြင့် ပြဿနာရှိခဲ့ပါသော်လည်း ဦးဘိုးစိန်ကြီးသည် ဘုရားတရား ကြည်ညိုသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်ကိုကား သံသယဖြစ်စရာ လိုမည်မထင်ပါ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်တွင် မန္တလေးဆရာတော်တစ်ပါးက ဦးဘိုးစိန်ကြီးအပေါ် မကျေနပ်ချက်ကို ကဗျာတစ်ပုဒ်ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။ ထိုကဗျာသည် ဦးဘိုးစိန်ကြီးနှင့် ရဟန်းတော်အချို့တို့ဖြစ်သော ပြဿနာနှင့် ဆက်စပ်နေသောကြောင့် ဖော်ပြပေးလိုပါသည်။ ကဗျာရေးဖွဲ့သော ရဟန်းတော်မှာ ဘုရားကြီးတိုက်မှ စာချဆရာတော်တစ်ပါးဟု သိရသည်။ ကဗျာလေးချိုးကြီးကို ဤသို့ ဖတ်ရှုရပါသည်။

ဘုရားထားခဲ့တဲ့ သာသနာတော်၊ သက္ကရာဇ် နှစ်ထောင်ကျော်၊ ဘိုးစိန်အရပ်သား၊ ဇာတ်သမားဖျက်လို့ သွက်သွက်ခါနော်၊ ဂီတသံဖြင့်ကျော်၊ ဟီနမာန်နှင့်မော်၊ ရမ်းလို့ ယခုပျက်ချီရဲ့ ညာတာမမျှော်၊ မန်းမြို့သူတို့အသက် သာသနာတော်၊ သင့်ကြောင့်ပါဝါရှော်၊ အမျိုးမတိမ်တဲ့အလိုက်၊ အပြစ်ပြသော်၊ ဘိုးစိန်အမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ရသနော်၊ သေလျှင်မှတ်လွယ် တကယ်စကား ဒေဝဒတ်ကယ်အငယ်စား၊ အပါယ်လားမည့်အကောင်နော်၊ ဘုန်းကြီးတွေကို သူပြစ်မှား၊ စစ်ဘာရီကလား၊ အများကိုတဲ့ ငွေပေးခေါ်၊ သူကတဲ့ ဇာတ်ရုံပေါ်၊ အရိုက်အနှက် ခိုင်းသနော်၊ အဖမ်းအဆီး ခိုင်းသနော်၊ အရပ်ရပ်နိုင်ငံတော်၊ အို အများအပေါ်၊ ကြား

လို့မလျော်၊ ဘုန်းကြီးတွေကိုတော့ သောနုတ္တိရ်လို့ခေါ်၊ သူတို့တော့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအလောင်းတော်၊ ခံတွင်းအပုပ်နှင့် သီချင်းလုပ်လို့အော်၊ ... “သံဃဿ အဝဏ္ဏိဘာသတိ” အတန်းကိုမသိတဲ့ တိရိစ္ဆာန်အကျော်၊ “မင်း” ကလည်း တပူနော်၊ ကမြင်းမတွေကလည်း ဆူသနော်၊ ဘုန်းကြီးတွေ အပေါ်နှိုက်၊ သင်းတို့အတော်မိုက်ပါကလ၊ အမျှော်ဆိုက်တာက ရန်သူတော်၊ ဘိုးစိန်အပေါ်နှိုက်တော့ သရမျှခေါ်၊ ရွှေဒင်္ဂါးပေးလို့ ဉာဏ်ပူဇော်၊ ထမင်းကျွေးလို့ အကြံယူပုံမလျော်၊ အခင်းဖြစ်လို့ မင်းဖြစ်ဆိုသော်၊ ကျွန်ုပ် အသက်တမျှ သမဂ္ဂတို့အပေါ်၊ ချစ်သဟာမို့ အပြစ်မလာဘို့၊ မေတ္တာပို့ပါရဲ့၊ ဩဒိသရော်၊ တစ်ခုလျှောက်ချင်လို့ ခွင့်ပန်ပါရဲ့၊ သံဃာတော်၊ “ဝေရံအဝေရေန သမေတိ” အားလုံး သိကြပါရဲ့၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၊ အို ကြည့်ရှုပါနော်၊ ဘိုးစိန်မတရား ဇာတ်သမားနှင့် ဖက်လို့မလျော်၊ ... ယခုကျွန်ုပ်ရေးတဲ့ တစ်ပုဒ်တေး၏ နှလုံးသွင်းအာဘော်၊ သည်ကနောက်ကို သော်၊ ရဟန်းတို့ကိစ္စ ဂန္ဓာရူပိပဿနာနှစ်ဖော်၊ တရားအလုပ်အားထုတ် ပေလိမ့်မျှော်။

ခံစားချက်ဖြင့် ဆရာတော်တစ်ပါးက ဦးဘိုးစိန်ကြီးကို ယခုကဲ့သို့ ရေးသားခဲ့ပါသော်လည်း ဘိုးစိန်ကြီးတွင် ကောင်းသည်များနှင့်ထေရ်ကြည့်နိုင်မည်ဟု သဘောရပါသည်။ အများပြည်သူများ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အကြောင်း၊ ဇာတ်နိပါတ်တော်များအကြောင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိရန် စတင်လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သူမှာ ဦးဘိုးစိန်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ မင်းပေးဘွဲ့များထက် ဘုရားတကာဂုဏ်ပုဒ်ကို သူမက်မောခဲ့သည်မှာလည်း ယင်း၏ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အပေါ် ကြည်ညိုမှုတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ စေတီပေါင်းများစွာ တည်ထားခဲ့ခြင်း၊ သွားလေရာ ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်ကို ပင့်ဆောင်သွားခြင်း၊ ဘုရားဝတ်မပျက်တက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းတို့ကလည်း ဇာတ်သမားတိုင်း၊ လူတိုင်းလုပ်နိုင်ခဲ့သော အလုပ်တစ်ခု

ဖြစ်သည်။ ရှင်တစ်ထောင်ကျော် ပြုနိုင်ခဲ့သည်မှာလည်း ကြီးမားသည့် ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ သာသနာပြုစုခြင်း မည်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်လိုသည်မှာ ဇာတ်သဘင်လောကအကြောင်း ပြောကြလျှင် ဦးဘိုးစိန်ကြီး မပါ၍ မပြီးချေ။ သာမန်မပြီးရုံသာမက ဇာတ်သဘင် လောက၏ ဘိုးအေကြီးဟု ဆိုလျှင်လည်း ရပေသည်။ ဇာတ်သဘင် ခေတ်သစ်ကြီးကို ဦးဘိုးစိန်က စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယနေ့ဇာတ်သဘင် အခြေအနေတို့သည် ဦးဘိုးစိန်ကြီး ဖန်တီးခဲ့သည် အတိုင်းလောက်နီး တည်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အနုသုခုမပညာဘက်တွင် တီထွင်ဆန်းသစ်ခဲ့သူတစ်ဦးအဖြစ် ဂုဏ်ယူမှတ်တမ်းတင်ကြရမည် ဖြစ် ပေသည်။ ဆိုင်းပညာရှင်ကြီး စိန်ဗေဒါက ဆိုင်းလောကတွင် ဘုရင် တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့သကဲ့သို့ ဦးဘိုးစိန်ကြီးကလည်း ဇာတ်သဘင်ပညာ အတွက် ဘုရင်တစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။ ဇာတ်သဘင် လောကသားများက ဦးဘိုးစိန်ကြီးကို စံပြအတုယူနိုင်ကြရန် ရုပ်တုကြီးတစ်ခုပင် ပြုလုပ် စိုက်ထူထားသင့်ကြပေသည်။

ယခုအခါ ဇာတ်သဘင်များ၊ အငြိမ့်များ၊ မြန်မာတေးဂီတနှင့် တူရိယာများသည် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှု များကို သတိထားမိဟန်ရှိသော နေဝင်းစံက ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ကြီးစာအုပ် ဖြင့် တပ်လှန့်ပေးလိုက်သည်ဟု ထင်မိပါသည်။ နေဝင်းစံ၏ ဦးဘိုးစိန် ကြီး စာအုပ်သည် အတော်လေးကြိုးပမ်း ဖော်ထုတ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ အသုံးပြုခဲ့သော အထောက်အထားများကလည်း ခိုင်မာ ကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ သုတေသီတို့ အားကိုးလောက်သည့် စာအုပ် ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။ သမိုင်းလေ့လာသူများ၊ ဇာတ်သဘင် လေ့လာသူများ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု မြတ်နိုးကြသူများ လက်ဝယ်ထားသ င့်သော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ဟု လေးနက်စွာ ယုံကြည်မိပါသည်။

ဒေါက်တာ တိုးလှ
သမိုင်းပါမောက္ခ (ငြိမ်း)
မန္တလေးတက္ကသိုလ်

*

မှော်ဝန်းကြည်မြတ်၏ ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန် အဘိဓာန်

(၁)

လူတို့သည် မိမိကျင်လည်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရပ်တည်ရင်း၊ မိမိ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာရာ ပညာရပ်တစ်ခုခုဖြင့် လှုပ်ရှား၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်... အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ (ကာယလုပ်သားများ) အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင် စသည်... စသည်...

“အသိပညာရှင်” အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသော ဉာဏလုပ်သား၊ ပုဂ္ဂိုလ်များထဲတွင် စာရေးဆရာများလည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုစာရေးဆရာများထဲမှာပင် “သုတ၊ ရသ စာရေးဆရာ၊ ဘာသာပြန်စာရေးဆရာ၊ သုတေသီစာရေးဆရာ” ဟူ၍ ရှိပေသေး သည်။ အချို့က ဘဝရပ်တည်ရေးအတွက် လိုင်းစုံကိုင်၍ ရေးသားကြ သည်။ သည်လိုပုဂ္ဂိုလ်များက ရသစာပေအနွယ်ဝင် ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးတွေ ရေးသားသလို “ဂမ္ဘီရ” အမည်ခံစာမျိုးတွေ၊ “ဥုံဖွ” ဂါထာမန္တန်စာမျိုးတွေ၊ “ဘာသာရေး” စာပေတွေ၊ “ဘုရားသမိုင်း”... တွေလည်း ကြုံသလို ရေးသားကြသည်။ အချို့ကတော့ စာပေအနုပညာ ယုံကြည်ချက်၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက် တစ်ခုခုဖြင့် ရေးသားကြသည်။

ဆရာ “နေဝင်းစံ” က ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သူဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမိသည်။ သူက... သုတ၊ ရသ၊ စာပေအပြင်၊ ဘာသာပြန်စာပေ တချို့ကိုလည်း ရံဖန်ရံခါ ရေးတတ်သူ။ ပြီးတော့ “သုတေသီ

စာရေးဆရာ” လည်း ဖြစ်နေပြန်သည်။

လူတစ်သိန်းတွင် စာရေးဆရာ “တစ်ယောက်” အဖြစ် မွေးဖွား ပေါ်ထွန်း ဖြစ်တည်ရန် ခဲယဉ်းသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ဆရာ“နေဝင်းစံ” သည် စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် ရင်းနှီးပြီးသော စာရေးဆရာတစ်ဦး ဖြစ်နေသည်မှာ သူ... အစဉ်တစိုက် စွဲကိုင်ခဲ့သော စာပေ“လိုင်း” ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုစာပေလိုင်း သည်ပင်လျှင်... သူ၏စာပေ အနုပညာယုံကြည်ချက်၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်။

ဆရာ“နေဝင်းစံ” ကို ဘဝဖြတ်သန်းမှု စုံလင်သူတစ်ဦးအဖြစ် သိထားဖူးသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ၊ ဝန်ထမ်းဘဝ၊ ကျူရှင်ဆရာ (အင်္ဂလိပ်စာ) ဘဝ၊ ယုံကြည်ချက်အကျဉ်းသားဘဝ၊ စာပေအနုပညာသမားဘဝ... စသည်... စသည်။ သူ့ဝန်းကျင်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်တွေ ရှိသည်။ အရာရှိအရာခံတွေလည်း ရှိသည်။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်တွေ၊ ပါမောက္ခတွေ ရှိသည်။ ယုံကြည်ချက်ကြောင့် အကျဉ်းကျခံခဲ့ကြရာမှ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသူများ၊ ကိုကိုးကျွန်းပြန် သံမဏိလူသားများလည်း ရှိသည်။ ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲတွင် ရဲဘော်များလည်း ရှိသည်။ ပြီးတော့ စာပေ၊ ဂီတ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဇာတ်သဘင်နယ်ပယ်မှ အနုပညာရှင်များလည်း ရှိနေပြန်သည်။ ဘဝဖြတ်သန်းမှု စုံလင်သည်နှင့်အမျှ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု နယ်အဝန်းကလည်း ကျယ်ပြန့်သည်။ စာမျက်နှာများပေါ်မှ သူ၏ အရေးအဖွဲ့နှင့် စင်မြင့်ပေါ်မှ သူ၏ အဟောအပြောများထဲတွင်၊ သူ့ဘဝပုံရိပ်လွှာများကို (သတိထားမိသူများ) တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ယင်းပုံရိပ်လွှာများအနက် အချို့အဝီအပြင်။ အချို့သည် ပါးပါးလျားလျား။ အချို့သည် မဝီဝီဝါးဝါး။ အချို့သည် အငွေ့အမျှင်။

ယခုလည်း... စာပေရေးသားပြုစုရာတွင် အခက်ခဲဆုံး၊ ခြေတံ လက်တံ ရှည်လျားနိုင်သမျှ ရှည်လျားအောင် ဆန့်အထုတ်ရဆုံး၊ တော်ရုံတန်ရုံ စာရေးဆရာများ လက်အတွန့်ဆုံးဖြစ်သော၊ လေ့လာ သုတေသနပြု၍ မဆုံးတတ်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာပေတစ်ရပ်ကို “ကိုင်း” လာပြန်သည်။ ဘုရားဒကာ၊ သဘင်ဦးသျှောင် ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်၏ သဘင်၊ ဘဝထုပွတ်။ “သမိုင်းထဲက ဦးဘိုးစိန် (သို့မဟုတ်) ဦးဘိုးစိန်၏ သမိုင်း”... တဲ့။

*

(၂)

ဆရာ “နေဝင်းစံ” ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်၏ဘဝနှင့် အနုပညာဖြတ်သန်းမှု ခရီးကို ပြုစုခဲ့သည်မှာ၊ လပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ပြက္ခဒိန်စာမျက်နှာ အရွှေ့အပြောင်းများအကြားတွင်၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားရင်း၊ လူထုအခမ်းအနားတွေကို လက်မလည်အောင် တက်ရောက်နေရသည့်အကြားမှာ၊ သည်စာအုပ်ကို ပြုစုနေခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိ မမီလိုက်သော ခေတ်တစ်ခေတ်နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို၊ စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့အဖြစ် ပြုစုရသည်မှာ အဘယ်မျှ ခက်ခဲပင်ပန်းကြောင်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေ ရေးသားဖူးသူတိုင်း သိရှိခံစားနိုင်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မိမိပြုစုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်မျှသာ မဟုတ်မူဘဲ တိုင်းသိပြည်သိ ဂန္ထဝင် အနုပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်နေပါက ပို၍လက်ဝင်သည်။ ခက်ခဲ၊ ကျယ်ဝန်း နက်ရှိုင်းသည်။ ခြေတံ၊ လက်တံကို ရှည်နိုင်သမျှရှည်အောင် ဆန့်ထုတ်ရသည်။ အချက်အလက်၊ အထောက်အထားများ စုဆောင်းနေခိုက်၊

တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အစတစ်စလောက်ကို ခြေရာခံတွေ့ရှိပြီဆိုလျှင်၊
ရွှေတုံးရွှေခဲတွေ ကောက်ရဘိသို့ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ခံစားရသည်။
သည်အခါမျိုးတွင် သမိုင်းခြေရာနောက်သို့ တကောက်ကောက်
လိုက်ပါ၍ မဆုံးနိုင်တော့။ ရွက်လွှင့်ခြေဆန့်ပေဦးတော့။

သည်ကြားထဲ... တွေ့သင့်တွေ့ထိုက်သည့် ခေတ်ပြိုင်အနုပညာရှင်
များ၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းရပြန်သေးသည်။ စာကြ
ည့်တိုက်များကို မွေနှောက်ရသေးသည်။ စာအုပ်အဟောင်းဈေးများသို့
လည်း ခြေတိုအောင် လျှောက်ရသေးသည်။ ကျေနပ်လောက်သည့်အခါ
မှသာလျှင် မိမိရှာဖွေစုဆောင်းထားသည့် အပိုင်းအစ၊
အထောက်အထား၊ အချက်အလက်များကို ကျွမ်းကျင်စွာ ဆက်စပ်
ရက်ဖောက်၍ စာမူအဖြစ် ဖန်တီးပြုစုရသည်။ သို့တိုင်... ပြီးပြည့်စုံပြီ
ဟူ၍ မဆိုနိုင်သေး။

ဆရာ “နေဝင်းစံ” သည် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေ ပြုစုရေးသားဖူးသော
ဘဝတူ စာရေးဆရာများနည်းတူ သုတေသနပင်လယ်ကြီးကို ရွက်လွှင့်
ဖြတ်သန်းခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ သူ၏စာမူကို ကွန်ပျူတာစီထားသော
စာမူကြမ်းအဆင့်၌ပင် ဖတ်ရှုဖူးသဖြင့် သူ ကိုးကားထားသော ကျမ်းကိုး
စာရင်းကို သတိပြုမိသည်။ လက်ကိုင်ပြု ကိုးကားထားသော မြန်မာ၊
အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်သည်။ ထင်ရှားသော လူပုဂ္ဂိုလ်အချို့
နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများလည်း ပါဝင်သည်။ “ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်”နှင့်
ပတ်သက်၍ သူ၏ လေ့လာမှု အလျားအနံနှင့် ဧရိယာအဝန်း၊ မည်မျှ
ကျယ်ဝန်းကြောင်း အသိအမှတ်ပြုရင်း သူ အဘယ်မျှ ကျားကုတ်ကျားခဲ၊
အားထုတ်ကြိုးပမ်းထားသည်ကို ကိုယ်ချင်းစာမိသည်။

သူသည် ထိုခေတ်ထိုအခါက မြန်မာနိုင်ငံသို့ အုပ်ရေ (၁၀၀) ခန့်သာ

ရောက်ရှိခဲ့သည်ဆိုသော၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည့် The Great Po Sein (ကနက်စိန်နှင့် ဂျေအဝ်သေးတို့ ပူးတွဲ) စာအုပ်ကိုပင် ရအောင် ရှာဖွေကိုးကားနိုင်ခဲ့သည်။ ကိုယ်တိုင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအနက် (သမီး) ဒေါ်မြင့်မြင့်စိန်၊ (မြေး) ဦးရဲစိန်တို့ကဲ့သို့သော မျိုးဆက်များနှင့် တွေ့ဆုံခန်းမှာ ထူးခြားလှသည် မဟုတ်သော်လည်း နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး မကြာမီကမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော စာရေးဆရာကြီး သခင်တင်ဦးခေါ် ဗိုလ်သခင်ဆရာလို ဂန္ထဝင်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား တည်းခိုရာဟိုတယ်သို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှုမျိုးမှာ ထူးခြားလှသည်။ သူ၏ အမြော်အမြင် ကြီးမားမှုအတွက်လည်း ချီးကျူးမိသည်။

စာပေရပ်ဝန်းတွင်၊ အသွေးအရောင်စုံ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်များ ရှိခဲ့ကြသည်။ ရှိနေဆဲလည်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်၊ စစ်ရေးခေါင်းဆောင်၊ လူမှုရေးခေါင်းဆောင်၊ ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်... စသည်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ။ အချို့က... ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များ၊ ဥပမာ - ပီမိုးနင်း၏ ပီမိုးနင်း၊ မဟာဆွေ၏ မဟာဆွေ၊ ဒဂုန်တာရာ၏ ဒဂုန်တာရာ စသည်။ အချို့က စာရေးဆရာတစ်ဦး ရှာဖွေရေးသားပြုစုထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - သိန်းဖေမြင့်၏ ကျော်ငြိမ်း၊ တက္ကသိုလ်စိန်တင်၏ ဦးသန့်၊ ဗိုလ်တိုက်ချွန်း၊ အောင်ဆန်းသူရိယ လှသောင်း၊ ပခုက္ကူ ဦးအုံးဖေ”... စသည်။

များသောအားဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်စာပေများတွင် ရေးသားသူ၏ “အဂတိ” များကို တွေ့ရတတ်သည်။ “အတ္တနောမတိ” များကို မြင်ရတတ်သည်။ ယခု ဆရာ“နေဝင်းစံ” ၏ စာအုပ်ကမူ “အဂတိ” ကင်းစင်ကြောင်း သတိမူမိသည်။

ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်သည် အနုပညာအရ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဘွဲ့တံဆိပ်များပိုင်ရှင်၊ သဘင်ဦးသျှောင်၊ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့တိုင် အောင်မြင် ကျော်ကြားသော မြန်မာ့ဂုဏ်ဆောင် အနုပညာရှင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ် သော်လည်း သူသည် ပုထုဇဉ်လူသားများစွာထဲမှာ လူသားတစ်ဦးသာ ဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်တွင် အခြားသော ပုထုဇဉ်လူပုဂ္ဂိုလ်များ နည်းတူ “အကောင်း” နှင့် “အဆိုး”၊ “အလင်းရိပ်” နှင့် “အမှောင်ရိပ်” များ၊ ဆက်စပ်ဒွန်တွဲ ပူးယှက်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ငယ်နစဉ်က ဦး ဘိုးစိန်၏ “မြာပွေမှု”၊ “အိမ်ထောင် တစ်ဆက်ထက် ပို၍ထားရှိမှု” စသည်တို့မှာ သာမန်စာရေးဆရာတစ်ဦးဆိုလျှင် တစ်ဖက်စောင်းနင်း ရေးသားလိမ့်မည်ဟု ထင်စရာ ရှိသည်။ ဆရာနေဝင်းစံကတော့ သူ၏ကလောင်သိက္ခာကို ထိန်း၍ ရေးထားကြောင်း သတိပြုမိသည်။ ပြီး တော့... ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများနှင့် ဦးဘိုးစိန်အကြားတွင် ဖြစ်ပွားသော “တိုက်ပွဲ” မှ သည် မြို့ကြီးများမှ ပွဲကြည့်ပရိသတ်များ၏ ဦးဘိုးစိန်ဇာတ်သဘင်အဖွဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ရပ်များတွင်၊ ဆရာ“နေဝင်းစံ” ၏ ပုဂ္ဂလိက ဓိဋ္ဌာန်နှင့် အဂတိတရား ချိုးနှိမ်စွမ်းရှိပုံကို အံ့ဩစွာ တွေ့ရှိရသည်။ ဤ အချက် နှစ်ချက်နှင့်ပင် ဆရာနေဝင်းစံသည် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေ ရေးသားပြုစုသူတစ်ဦး၏ ခပ်သိမ်းသော သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းရှိ သူဖြစ်ကြောင်း ကောက်ချက်ချနိုင်မည် ထင်သည်။

*

(၃)

ဆရာနေဝင်းစံ၏ “သမိုင်းထဲက ဦးဘိုးစိန် (သို့မဟုတ်) ဦးဘိုးစိန်၏ သမိုင်း” သည် မည်ကမတ္တ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်မျိုးမဟုတ်။ သူ၏ဘဝ

တွင် သမိုင်း“တွင်” ကျန်ရစ်စေမည့် စာပေမှတ်တိုင်အဖြစ် လက်ကုန်ကြဲထားကြောင်း သိသာသည်။ စာအုပ်၌ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ကဏ္ဍအလိုက်၊ သီးခြားစီ ပြုစုထားသော အခန်းပေါင်း (၅၀) ကျော်ကို ရှားပါးဓာတ်ပုံများနှင့်အတူ တွေ့ရသည်။ ဥပမာ - ဦးဘိုးစိန် (၁၇) နှစ်သားအရွယ်ပုံ၊ ဂျပန်ခေတ် သဘင်ဝန်ဝတ်ရုံနှင့်ဓာတ်ပုံ၊ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က အင်္ဂလိပ်အာဏာပိုင်များ ချီးမြှင့်သော “တိပိအက်စ်ဆုတံဆိပ်နှင့် ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းပုံ၊ မဟာသဘင်စိန်ဓာတ်ပုံ (စိန်မဟာ သဘင်... မဟုတ်)၊ “ဂရိတ်ဘိုးစိန်ဓာတ်ပြား ကုမ္ပဏီပုံ”၊ ဦးဘိုးစိန်အသက် (၇၀) အရွယ်တွင်“ဒေါ်စောမြအေးကြည်က ပန်းချီဦးဘရင်ကလေး ရေးဆွဲသော ဦးဘိုးစိန်၏ ပုံတူပန်းချီကား လက်ဆောင်ပေးနေပုံ”... စသည်တို့ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်.... ဆရာ“နေဝင်းစံ”၏ လုံ့လဥဿဟ စိုက်ထုတ်မှုကို ချီးကျူးရမည်က ဦးဘိုးစိန် ဇာတ်ခွင်ထဲ၌ သီဆိုခဲ့သော တစ်ကိုယ်တော်သီချင်းအချို့နှင့် စုံတွဲသီချင်းအချို့ကို ရှာဖွေဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ တေးသီချင်းများ ရှာဖွေဖော်ပေးနိုင်မှုကြောင့် ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်ဆိုသော ဇာတ်သဘင် ပညာရှင်တစ်ဦး၏ ပကတိဘဝပြီးပြည့်စုံသွားသည်ဟုဆိုနိုင်သည်။

ဤစာအုပ်တွင် စာဖတ်ပရိသတ်အပေါ်ထားရှိသော အနုပညာစေတနာကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်သေးသည်။ ယင်းကား... မြန်မာဘုရင်ခေတ်အဆက်ဆက် သဘင်ဝန်များထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ဇာတ်သဘင်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ၊ ဇာတ်စာ၊ ဇာတ်စကားများနှင့် ရွှေနန်းတော်ထွက် မဟာဂီတဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းများကို သုတဖြစ်ဖွယ် ဖြည့်စွက်ဖော်ပြထားခြင်း၊ ရှေးယခင်က ဦးဘိုးစိန်၏ ထုပ္ပတ်အကျဉ်းကို ပြုစုရေးသားခဲ့ကြသော စာပေပညာရှင်အချို့၏ ဘဝနှင့် စာပေဖြတ်သန်းမှုများကို သီးခြားဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆရာ“နေဝင်းစံ”သည် နဂိုမူလက “သူ၏စာအုပ်၊ မည်သည့်အချိန်
ကာလတွင် စာဖတ်ပရိသတ်၏ လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိစေရမည်”
ဟူသော ရည်မှန်းချက်ရှိပုံ မရသော်လည်း ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်၏ နှစ် (၁၃၀)
ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်ကြီးကို ယခုဇွန်လအတွင်း ကြီးကျယ်
ခမ်းနားစွာ ကျင်းပတော့မည် ဟူသော သတင်းကို ကြားသိရသောအခါ
လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာသည်။ သူ့စာအုပ်ကို အမြန်ဆုံး
အကောင်အထည်ဖော်ချင်စိတ်တွေ ပူးကပ်လာပုံရသည်။
သို့သော်လည်း... သူ၏စာအုပ်သည် သဘင်ဦးသျှောင် ဘုရားဒကာ
ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်၊ နှစ် (၁၃၀) ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော် ကျင်းပချိန်နှင့်
မူ (သီသီလေး) လွဲချော်သွားရှာသည်။

မည်သို့ဆိုစေ....

“သမိုင်းထဲက ဦးဘိုးစိန် (သို့မဟုတ်) ဦးဘိုးစိန်၏ သမိုင်း” စာအုပ်
ထွက်ရက် နောက်ကျရကျိုးနပ်စေသည့် စာဖတ်သူများ စောင့်မျှော်
ရကျိုးနပ်စေမည့် “ဦးဘိုးစိန် အဘိဓာန်” ဖြစ်သည်ကတော့ သေချာပေ
သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်...

ဆရာ“နေဝင်းစံ”သည် ၂၀ ရာစုထဲမှ ဇာတ်သဘင်သူရဲကောင်းတစ်
ဦး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကိုးအထားအထောက်အထားသနပြုချက် အစုံအလင်ဖြင့်
ကျေနပ်လောက်ဖွယ် မော်ကွန်းတစ်စောင် ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပြီဟူ၍
ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုက်ချင်သည်။

မှော်ဝန်းကြည်မြတ်

၂၀-၆-၂၀၁၂

မြန်မာနိုင်ငံ သဘင်ပညာရှင်များ အစည်းအရုံး (ဗဟို) ဥက္ကဋ္ဌ ရုပ်သေးပညာရှင် ဦးရဲဒွေး၏ အမှာစကား

ဦးဘိုးစိန်သည် ပျူခေတ်ကို ချန်လှပ်၍ ပုဂံခေတ်မှစတင်ပြီး ဆက်လက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှင့် ကိုလိုနီခေတ်များကို ကျော်လွန်ပြီး လျှင် ယခုမျက်မှောက်ခေတ်အထိ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင် သမိုင်းကြောင်း တွင် အထင်ရှားဆုံး၊ အကျော်ကြားဆုံး၊ ဇာတ်သဘင်အနုပညာ အကြွယ်ဝဆုံးနှင့် မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်ကို ပြောင်းလဲတိုးတက်မြင့်မားစေ ရန် စတင်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဇာတ်သဘင်ပညာရှင်ကြီး ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသတ်မှတ်ပါက မှားအံ့မထင်ပါ။

ဦးဘိုးစိန်၏ မျိုးဆက်သစ် သဘင်အနုပညာရှင်များက သဘင် ဦးသျှောင် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဘိုးစိန်၏ နှစ်ပေါင်း(၁၃၀) ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဖျော်ဖြေပွဲများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် သုံးချီ သုံးည ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမျိုးသားဇာတ်ရုံ၌ တင်ဆက်ကပြကြရာတွင် နေဝင်သလိုလို အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နေသော မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်သည် ခဏချက်ချင်းဆိုသလို မိုးသောက်ယံသို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိသွား သကဲ့သို့ ကျွန်တော်ခံစားမိပါသည်။

သဘင်အနုပညာရှင်များက သုခုမရိုးရာ သဘင်အနုပညာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥမ္မာဒန္တီဇာတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု အရ ပဋိက္ခရား တေးဂီတကဇာတ်ကို လည်းကောင်း၊ အခြားသော က

ကွက်ပြကွက်များကိုလည်းကောင်း၊ တင်ဆက်ဖျော်ဖြေ ကပြကာ
ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးဘိုးစိန်အား ထိုက်ထိုက်တန်တန် ပူဇော်ကန်တော့
နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ဦးဘိုးစိန် ပုံတူမန်းချီကား
(ဦးညီဝင်းစိန်မှ ကူးလူးပြုပါသည်)

သဘင်ပညာရှင်များသည် အရေးကြီးပါက နီးနီးကြားကြား ကြိုး
ကြိုးစားစား ညီညီညွတ်ညွတ် ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်း ချစ်ချစ်ခင်ခင် ပူးပေါင်း

တီးမှုတ် သီဆိုကပြရာတွင် သဘင်လောကအတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

တစ်ဖက်တွင် သဘင်ပညာရှင်များက မိမိတို့တတ်ကျွမ်းမြတ်နိုးသော သဘင်အနုပညာများဖြင့် သီဆိုတီးမှုတ်ကပြနေကြစဉ်တွင် အခြားတစ်ဖက်၌လည်း စာရေးဆရာကြီးများဖြစ်ကြသော ဆရာ ဦးနေဝင်းစံ၊ ဓာတ်ပြားသုတေသီ၊ ဆရာဦးမောင်မောင်နှင့် ဆရာကြီး ဒေါက်တာတိုးလှတို့ကလည်း အမျိုးသားဇာတ်ရုံ အဝင်ခန်းမ၌ ဦးဘိုးစိန်အား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဆွေးနွေးဟောပြောပွဲ ကျင်းပကြသည်။ ဟောပြောပွဲတွင် စာရေးဆရာ ဦးနေဝင်းစံက ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း စာအုပ်ရေးသားလျက်ရှိကြောင်း သိရှိရသဖြင့် ကျွန်တော်များစွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မိပါသည်။

ယခင်ယခင် စာရေးဆရာကြီးများနှင့် စာရေးဆရာမကြီးများက ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း စာအုပ်များ၊ ဆောင်းပါးများကို ရေးသားကြရာတွင် ဆရာဦးနေဝင်းစံကလည်း ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း သူ၏ သုတေသနပြုချက်များကို စာပေဖြင့် တင်ပြတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဦးဘိုးစိန်ကြီးသည် နှစ်ပေါင်း (၆၀) ကျော် (၇၀) ကျော်က ကွယ်လွန်ခဲ့ရာတွင် မတိမကျ မမှန်မကန် ရေးသားချက်များလည်း ရှိကောင်းရှိခဲ့နိုင်မည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ဥပမာ - “ဦးဘိုးစိန်” အမည်မှ “ဘိုး” ကို ပြောရဆိုရအားမလိုအားမရဖြစ်သော်လည်း “ဖိုး” မှာ အင်အားစိုက်ထုတ်၍ ခေါ်ဆို၍ရနိုင်သည်။ စာရေးတော့ “ဘိုး”၊ ဖတ်တော့ “ဖိုး” လည်း ဟုတ်၏။

ဆိုကောင်းပြောကောင်းစေရန် ပြင်ဆင်တတ်သော သဘောသဘာဝမှာ ဂီတလောကတွင်လည်း ရှိသည်ဖြစ်ရာ “သီချင်းခံ” (အခြေခံကျသော

သီချင်း) ကို “သီချင်းခန့်” (ခန့်ညားသောသီချင်း) ဟု ခေါ်လိုကောင်း ပြောလိုကောင်း အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးပြောင်း၍ ပြင်ဆင်ခေါ်ဆိုနေကြပြန် ပါသည်။ ထို့ပြင်တစ်ဝ ရှေးကကျော်ကြားခဲ့သည့် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဥပမာ - ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး က အထက်မြန်မာပြည်၌ မွေးဖွားသော်လည်း အောက်အရပ်၌ မွေး သလိုလို၊ အောက်ပြည်အောက်ရွာ၌ မွေးသူဖြစ်လျှင်လည်း အညာ ဒေသ၌ မွေးသလိုလို ဒေသစွဲစိတ်ဆန္ဒများအပေါ်အခြေခံ၍ တွေးထင် မှန်းဆ ပြောဆိုတတ်ကြလေသည်။

ဦးဘိုးစိန်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် အခိုင်အမာပြောနိုင်သည်မှာ ဦး ဘိုးစိန်က မန္တလေးမှ ရုပ်သေးမင်းသားကြီး ရွှေမန်းဆရာကြည်ကို ရန် ကုန်မြို့ ဂျူဗလီဟော၌ ကပြနိုင်မှု အပါအဝင် ကြည့်ရှုပံ့ပိုးကူညီခဲ့ ကြောင်း ဒေါ်မြသန်း (ဦးကနက်စိန်၏ ဇနီး) က ကျွန်တော့်အား ပေးလိုက်သည့် ဓာတ်ပုံဟောင်းအရ ဖြစ်ပါသည်။

ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း ရေးသားထားသည့် ကျမ်း အစောင်စောင်ရှိရာတွင် ဆရာ ဦးနေဝင်းစံ၏ အပြုသဘောဆောင်သော စာအုပ်သည် မကြာမီ ထွက်ပေါ်လာတော့မည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် အထူးများစွာ ဝမ်းသာမိပါသည်။

ရဲဒွေး (ရုပ်သေးပညာရှင်)

ဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံ သဘင်ပညာရှင်များ အစည်းအရုံး (ဗဟို)

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၂) ရက်

နိဒါန်း

ဦးဘိုးစိန်ကား မြန်မာ့သဘင်လောကတွင် သရဖူဖြစ်ပေသည်။ ယနေ့ မြန်မာ့သဘင်လောကတွင် အခြားသော ကိစ္စများ၌ သဘောအယူ အဆမတူသည့် အချက်များ ရှိကောင်းရှိပေမည်။ သို့ရာတွင် ယနေ့ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင် ဤမျှအထိ ခေတ်မီတိုးတက်လာသည်မှာ ဦးဘိုးစိန်က ဦးစွာ အမျိုးမျိုး ကြံဆတီထွင်ခဲ့၍ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင်ကား အားလုံး တညီတညွတ်တည်း ခေါင်းညိတ်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာဇာတ်သဘင် သမိုင်းကိုရေးလျှင် ဦးဘိုးစိန်အမည် မပါ၍ မဖြစ်ပေ။ မြန်မာဇာတ်သဘင်အကြောင်း ပြောလျှင် ဦးဘိုးစိန်အမည်မပါ၍ မပြည့်စုံနိုင် ဟု ဆရာမင်းယုဝေက သူ၏ “ပထမမြန်မာများ” စာအုပ် (စာ-၆၂) တွင် ရေးသားထားပါသည်။

ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဘိုးစိန်ကား ဘုရားဒါယကာကြီး ဦးဘိုးစိန်၊ သဘင်ဝန်ဦးဘိုးစိန်၊ တိပိအက်စ် ဦးဘိုးစိန်၊ ဂရိတ်ဦးဘိုးစိန်၊ ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဘိုးစိန် စသည်ဖြင့်လည်း ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးအမျိုးမျိုး ရရှိခဲ့သောကြောင့် သူ၏သမိုင်းကြောင်းကို ရေးဖွဲ့မှတ်တမ်းတင်သူ အများအပြား ရှိခဲ့ကြပါသည်။ မှတ်တမ်းတင်သူများမှာလည်း မြန်မာပြည် စာပေလောကတွင် ဩဇာကြီးမားသော အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဖြစ်သည့် (ဦး) သိန်းဖေမြင့်၊ လူထုဒေါ်အမာ၊ ဂက်ဒေါက် ဦးဘရင်၊ မင်းယုဝေ၊ ဒဂုန်တာရာ၊ စာနိုင်ငံ ဦးဝင်းမြင့် စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအပြင် သဘင်ဝန်ဦးနု၊ ပန်တျာမြင့်အောင်နှင့် အမေရိကန်ဇာတ်ရုံပညာရှင် J.A

Withey (ဦးဘိုးစိန်၏ သားကြီး ကနက်စိန်နှင့်ပူးတွဲ) အစရှိသော အနုပညာရှင်ကြီးများဖြစ်ကြပြီး၊ သူတို့၏ ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း လက်ရာများကို ဖတ်ရှုရသည်မှာလည်း ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရှုရသကဲ့သို့ လက်ကမချချင်လောက်အောင်ပင် ဆွဲဆောင်မှု ကောင်းလှပါသည်။

ဆေးပေါ့လိပ်သဲတွင် ရွှေဂါးပြားများထည့်ပြီး
 ပိုးကြေးပန်းကြေးအဖြစ် မိန်းမများက ပေးခဲ့ရသည့်
 ဘိုးစိန်ငယ်စဉ်က ပုံ

သဘင်ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးဘိုးစိန်ကို သူ့ခေတ်သူ့အခါက ဗြိတိသျှအစိုးရ၊ အိန္ဒိယအစိုးရ၊ ဂျပန်အစိုးရ၊ မြန်မာအစိုးရ စသည့် အစိုးရအမျိုးမျိုးက အသိအမှတ်ပြု လေးစားဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရသည့် (၁၉၄၈) ခုနှစ် ဦးဘိုးစိန်မကွယ်လွန်မီအသက် (၆၆) နှစ်အရွယ်ကပင် ဦးဘိုးစိန်နေထိုင်သော “တာမွေလမ်း” ကို “ဘိုးစိန်လမ်း” ဟု အစိုးရက ဂုဏ်ပြုပြောင်းလဲခေါ်ဝေစေခဲ့သည်။

အနုပညာလောကတွင် အသုံးပြုပြောဆိုလေ့ရှိသော “တစ်ခေတ်မှာ တစ်ယောက်” ဟူသည့် တင်စားအသုံးထက်ပင် ထူးခြားစွာ ဦးဘိုးစိန်မှာမူ တစ်ခေတ်တွင်သာ ကျော်ကြားသူမဟုတ်ဘဲ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျော်ကြားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အသက် (၁၁) နှစ်သားအရွယ်မှစ၍ ကွယ်လွန်သည့် အသက် (၇၁) နှစ်တိုင် ရာစုနှစ်ဝက်ကျော်မျှ “ဘိုးစိန်ခေတ်” ကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

သူ့ခေတ်သူ့အခါက “ဘိုးစိန်” ဆိုသည့်စကားသည် အမည်နာမကို ရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုသည်မျှသာမကဘဲ၊ တော်သည် ကောင်းသည်များကို “ဘိုးစိန်” ဟု ခေါ်တွင်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပါသည်။ မျောက်ကလေးအကကောင်းလျှင် “ မျောက်ဘိုးစိန်”၊ အိုးစည်ဒိုးပတ်နှင့် လမ်းပေါ်လျှောက်ကသူ အကကောင်းလျှင် “ပေတရာဘိုးစိန်”၊ ဗမာ့ရည်လည်သည့် ကုလားကို “ကုလားဘိုးစိန်” ဟု ခေါ်တတ်ကြပါသည်။

“စာပေအနုပညာလောကတွင် ဟန်တစ်ခုခုကို အတုခိုးရေးသားကပြသူကို ဒုတိယဖိုးစိန် ဖြစ်မှာပေါ့ ဟူ၍ ပြောတတ်ကြသည်။ ဖိုးစိန်ဟူသော စကားမှာ ထူးခြားသော အနုပညာပြဟန်ကို တင်စားခေါ်ဝေါ်သော ဝေါဟာရတစ်ခု ဖြစ်နေသည်” ဟု ဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာက သူ၏ “ဖျတ်ခနဲ တွေ့ရသော ရုပ်ပုံလွှာကားချပ်များ” (စာ-၁၁) တွင် ရေးသား

ဖော်ပြထားပါသည်။ (သတ်ပုံမူရင်းအတိုင်း)

ဆရာမကြီး ဒေါ်အမာက “ဖိုးစိန်ခေတ်က ယောက်ျားတွေကို လောကမှာ မင်း ဘာဖြစ်ချင်ဆုံးလဲ” လို့ မေးရင် “ဖိုးစိန်ဖြစ်ချင်တယ်လို့ ပြောမယ့်သူတွေ ဒုနဲ့ဒေးပါ” ဟု အောင်ဗလ၊ ဖိုးစိန်၊ စိန်ကတုံး (စာ-၂၁၆) တွင် ရေးသားခဲ့ပါသည်။ (သတ်ပုံမူရင်းအတိုင်း)

ဦးဘိုးစိန်ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ ယနေ့ဆိုလျှင် (၆၀) နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။ သားသမီး၊ မြေးများ ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ဤမျှတော်၊ ဤမျှကျော်သော သမိုင်းဝင် ဇာတ်ဆရာကြီးတစ်ဦး၏ ဖြစ်ရပ်များကို စာရေးဆရာကြီးများ မှတ်တမ်းတင်ရေးဖွဲ့ထားရာတွင် မူကွဲများ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရှိရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ မည်မျှအထိ မူကွဲပါသနည်းဆိုလျှင် မွေးသည်မှစ၍ ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ဖြစ်စဉ်တိုင်းလိုလိုတွင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဘိုးစိန်၏ အမည်စာလုံးပေါင်းကို ကာယကံရှင် ဦးဘိုးစိန်ကိုယ်တိုင်က “ဘ” ကုန်းနှင့် အစဉ်တစိုက် “ဘိုး” ထားသည်ကို “ဖ”ဦးထုပ်နှင့် “ဖိုး” သူများ ရှိနေပါသည်။ ဤသည်မှာ မဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်ထိုက်ဟု ကျွန်တော် ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။

စာအုပ်တစ်အုပ်တည်းဖတ်လျှင် အတော်ဖတ်၍ ကောင်းပါသည်။ နှစ်အုပ်ဖတ်လျှင် “ဟင်” ဟု သံသယ ဝင်လာပါသည်။ သုံးလေးအုပ် နှိုင်းယှဉ်ဖတ်မိလျှင်မူကား “ဒုက္ခပါပဲ” ဟု မြည်တမ်းရင်း အတော်စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ရပါတော့သည်။

ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ရှေ့လူရေးခဲ့သော မှတ်တမ်းကို နောက်လူက စူးစမ်းလေ့လာခြင်း မပြုဘဲ ကူးရေးသည့်အတွက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖတ်ရသော မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို ကျော်လွန်၍

ရှေ့နောက်မစဉ်းစားဘဲ အရပ်ပြောစကား (သို့မဟုတ်) မိမိ၏ဆန္ဒစွဲ၊ ဒေသစွဲများနှင့် ရေးသားကြ၍သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရသည်ထင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်သည် ဘိုးစိန်က အောင်ဗလကို မလွှမ်းနိုင်၊ စိန်ကတုံးက ဘိုးစိန်ထက်သာသည်ဆိုသော ထင်မြင်ယူဆချက်များကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြလိုရင်း မဟုတ်ပါ။ ဤသည်မှာ ပွဲကြည့်ပရိသတ်များက လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်များအတော်အတန် နှောင်းလာသည့်အတွက် ဦးဘိုးစိန်၏ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ရှားပါးလာနေပြီဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေသော The Great Po Sein စာအုပ်ဆိုလျှင် မြန်မာပြည်အတွက် ဦးကနက်စိန် လက်ဆောင်ပေးရန် အုပ်ရေ (၁၀၀) သာ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဦးရဲစိန်ထံမှ သိရှိရပါသည်။ ယင်းသို့သော စာအုပ်များမှာ နောင်နှစ်အတော်ကြာလျှင် ပျောက်ကွယ်တော့မည်မှာ အသေအချာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကြားထဲတွင် အသေအချာ လေ့လာမှတ်သားဖူးခြင်းမရှိဘဲ လတ်တလောရသည့် စာမူခ ၄-၅၀၀၀ ကျပ်ကိုသာကြည့်၍ ကလောင်ရမ်းသည့် စာရေးဆရာကြီးများနှင့် ကလောင်စမ်းသည့် စာရေးဆရာကလေးများ၏ စာများကိုလည်း ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကြိုကြား ကြိုကြား တွေ့နေရပြန်ပါသေးသည်။

သားဖြစ်သူ ကနက်စိန်ရေးထားသော The Great Po Sein ထဲမှ စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်ကြင်ယုံက ဖတ်ရှုပြီးသည့်နောက် “မင်းအဖေများ ဒီလိုရေးထားတာကို ဖတ်ရရင် အသည်းကွဲမှာပဲ။ မင်းက အနုပညာကို စော်ကားတယ်လို့ ပြောပါသတဲ့” ဟု လူထုဒေါ်အမာရေးထားသည်ကို ဖတ်ရှုရပါသည်။ ဤစကားသာ မှန်ကန်ခဲ့ပါမူ ယခုခေတ်ဆရာများ ရေးသားထားသော စာအုပ်များကိုသာ ဦးဘိုးစိန် ဖတ်ရှုရပါက အသည်းကွဲရုံမျှမက နှလုံးသွေးပါ ရပ်သွားနိုင်သည်ဟု

ကျွန်တော် ဆိုရဲပါသည်။

အမှားနှစ်ခုပေါင်း၍ အမှန်တစ်ခု ဖြစ်မလာနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် အမှား ကြာလျှင် အမှန်ဖြစ်တတ်သော သာဓကများစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဦးဘိုးစိန် သည် ဒဏ္ဍာရီမဟုတ်ပါ။ ထိုးဇာတ်လည်း မဟုတ်ပါ။ ဦးဘိုးစိန်မှာ အမှန် တကယ်ရှိခဲ့သော အနုပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း စာရေးဆရာကြီးများ ရေးသားခဲ့ သည်မှာ အမှန်တကယ် ဟုတ်မဟုတ် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်နေခဲ့ပါပြီ။

မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်သည် မြေပိုင်းမှဇာတ်ခုံ၊ ဇာတ်ခုံမှ ဇာတ်ရုံ၊ ဇာတ်ရုံမှ ကိုယ်ပိုင်ရွက်ဖျင်တဲများအထိ အဆင့်ဆင့် ခေတ်မီတိုးတက်ခဲ့ ပါသည်။

ရှေးခေတ်မင်းသားများ မတ်တတ်ရပ် လက်ပိုက်ပြီး သီချင်းသာဆိုရ သော မြေပိုင်းခေတ်မှ ကကြိုးကကွက်ဆန်းများတီထွင်ပြီး ခုန်ပေါက် ပြေးလွှား ကပြကြသော ဇာတ်ခုံခေတ်သို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ မင်းသား များ ဖိနပ်မပါ၊ ဗလာပုဆိုးခေတ်မှ ခြေနင်းခြေအိတ်ဝတ်ဆင်ပြီး ရွှေချည်ထိုးပုဆိုးကို မင်းသမီးနှင့် ဆင်တူဝတ်၍ ကပြနိုင်သောခေတ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ လူရွှင်တော်များမှာ အင်္ကျီမပါ အပေါ်ပိုင်း ဗလာကျင်း၍ နမလိုက် (နွားမလိုက်) စောင်ကြမ်းခြုံနေသောခေတ်မှ ခေတ်မီကတ္တီပါ ရင်ဖုံး၊ ခေါင်းပေါင်းများ ဝတ်ဆင်ကာ ဆင်တူပုဆိုးနှင့် တစ်ဆောင်တစ်ယောင် ကပြကြသောခေတ်သို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ မင်းသမီး ကြာပစ်လျှင် အများပရိသတ်မြင်သာအောင် မင်းသမီးမျက်နှာ နားကပ်၍ လက်ဆွဲမီးအိမ် မြှောက်ပြရသောခေတ်မှ ရောင်စုံဆလိုက်မီး များ ထိန်ထိန်ညှီးအောင် ထွန်းလင်းကပြသော ခေတ်သို့ ရောက်ခဲ့ ပါသည်။ လယ်ကွင်းရိုးပြတ်များပေါ်တွင် ကပြရသောခေတ်မှ ဇာတ်ခုံ

ပေါ်တွင် မိုင်းခွဲပြခြင်း၊ တံတားချိုးပြခြင်း၊ မီးဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်
ပြခြင်း၊ မိုးကြီးရွာပြီး လေမုန်တိုင်းကျ၊ မိုးကြိုးပစ်ချပြခြင်း၊ ဆီးနှင်းများ
ဝေနေအောင် ကျစေခြင်းစသော ဇာတ်ခုံပညာလည်း ခေတ်မီတိုးတက်
ဆန်းပြားလာသောခေတ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ သဘင်သည်များ
ပန်းကန်မလောက်၍ လင်းကွင်းထဲတွင် ထမင်းထည့်စားရသောခေတ်မှ
ဘုရင်ခံနှင့်အတူ ထမင်းတစ်ဝိုင်းတည်း ထိုင်စားသောခေတ်သို့ ရောက်ရှိ
ခဲ့ပါသည်။ ဇာတ်သမားများကို လူတကာ အထင်သေး အမြင်သေး နှိမ့်ချ
ခွဲခြားဆက်ဆံသောခေတ်မှ ဇာတ်သမားများနှင့် သိကျွမ်းခင်မင်ရသည်
ကိုပင် ဂုဏ်ဒြပ်တစ်ခုပမာ ဟိတ်ဟန်ထုတ်ရသောခေတ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့
ပါသည်။

ယောက်ျားမင်းသမီး ဦးအောင်ဗလ ဈာပနတွင် အမြောက် (၁၀)
ချက် ပစ်ဖောက်၍ ဂုဏ်ပြုပေးသကဲ့သို့ ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဘိုးစိန်၏ ဈာ
ပနတွင် ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင် လိုက်ပါပို့ဆောင်ပေး
ခဲ့ရသည်အထိ ဇာတ်သဘင်ပညာရှင်များအပေါ် ပြည်သူနှင့် အစိုးရက
လေးစားတန်ဖိုးထားခဲ့ကြရသည်။

မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်သည် တစ်ခေတ်တစ်ခါက ပြည်တွင်းမှာသာမက
ပြည်ပနိုင်ငံများအထိပါ ကျော်ကြားလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ပြည်ပနိုင်ငံတချို့၏
မင်းပွဲစိုးပွဲများတွင် မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်ကို အထူးတလည်
ဖိတ်ကြား၍ပင် ဂုဏ်ယူတင်ဆက်ကပြစေခဲ့ရပါသည်။ ပြည်တွင်းသို့
နိုင်ငံခြားခေါင်းဆောင်ကြီးများ လာရောက်လည်ပတ်သည့်အခါ ကမ္ဘာ့
အံ့ဖွယ် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးကို ဖူးမြော်လိုကြသကဲ့သို့ မြန်မာ
ဇာတ်သဘင်ကို ကြည့်ရှုခွင့်ရလိုခဲ့သည်ချည်းသာ ဖြစ်သည်။ မြန်မာ
ဇာတ်သဘင်သည် ဤမျှ တန်ခိုးအရှိန်အဝါ ကြီးမားခဲ့ပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ယခုအခါ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်မှာ မြန်မာဘုရင်များ အဆက်ဆက် အမြင့်သဘင်ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည် ရုပ်စုံသဘင်ကဲ့သို့ ပြတိုက်ထဲဝင်ရောက်ရန် တာရှုနေပြီ ဖြစ်သည်။ ဇာတ်သဘင်ကဏ္ဍ ဖျော့တော့မှေးမှိန်စွာ ပြုနေပြီလည်း ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင် ပို၍ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်မှာ သဘင်တစ်ခေတ်ကို တီထွင်ထူထောင်ခဲ့သော ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဘိုးစိန်၏ မှတ်တမ်းများ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်သည် ရနိုင်သမျှသော သဲလွန်စ၊ လက်လှမ်းမီ သမျှသော အထောက်အထား စာအုပ်စာတမ်းများ ရှာဖွေပြီး တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးကာ၊ ကျန်ရစ်သည့် မိသားစုနှင့် သိမ့်သူများကို မေးမြန်းစုံစမ်း ပြီး တင်ပြလိုက်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပြီးပြည့်စုံပြီဟု မဆိုရဲပါ။ ကျွန်တော်၏ မှတ်တမ်းမှာ ပညာရှင်များနှင့် သိမ့်သူများက ဖြည့်စွက် အကြံပြုနိုင်ရန် အဆင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံထုတ်ဝေခွင့်ကြုံရပါက ဖတ်ရှုရသူများ၏ ဝေဖန်ထောက်ပြချက် များ၊ ဖြည့်စွက်ချက်များကို ပြင်ဆင်ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုပါသည်။

ကျွန်တော်၏ တင်ပြချက်များတွင် စာရေးဆရာကြီးများ၏ မှတ်တမ်းများကို ယှဉ်တွဲဖော်ပြပေးထားပါသည်။ ဤသည်မှာ စာရေးဆရာကြီးများ၏ အမှားများကို ထောက်ပြဝေဖန်ထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ပင် ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဘိုးစိန်ကို မြင် ဖူး၊ တွေ့ဖူးခြင်း မရှိသဖြင့် မည်သူမှန်သည်၊ မည်သူမှားသည်ဟု ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း မရှိပါ။ ဦးဘိုးစိန်ကို သိမ့်သူ၊ ကျွမ်းကျင်နဲ့စပ်သူ ပညာရှင်သုတေသီများက အမှန်ကို တည့်မတ်အတည်ပြုပေးနိုင်ရန်

ရည်ရွယ်ရင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မျိုးဆက်သစ် သမိုင်း သုတေသီများနှင့် စာတမ်းပြုစုသူ ကျောင်းသားကျောင်းသူ အသီးသီး အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ရင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း ရေးသားထားသည့် စာအုပ်ဟောင်းတစ်အုပ်၊ နှစ်အုပ်နှင့် သတင်းစာဟောင်းအချို့ကို အမှတ်တမဲ့ ဖတ်ရှုမိ၍ ရေးကွက်ရပြီဟု စိတ်ကူးပေါ်လာသူများအတွက် လွယ်ကူစေရန် ကလောင်စုံလက်ရာများကို တစ်စုတစ်ဝေးတည်း ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဤနေရာတွင် ဦးဘိုးစိန်ကြီး တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသာမက ဘဲ နယ်ပယ်အသီးသီးရှိ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကြီးငယ်များ အကြောင်းကိုလည်း အလားတူ စဉ်းစားချင့်ချိန်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။)

ပုဒ်ဖြတ်၊ ပုဒ်ရပ်နှင့် သတ်ပုံများကို သူ့ခေတ်၊ သူ့အခါက စာရေးဆရာကြီးများ ရေးသားထားခဲ့သည့် မူရင်းအတိုင်း အရသာမ ပျက်အောင် ကူးယူဖော်ပြပေးထားပါသည်။

မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်နှင့် ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဘိုးစိန်အကြောင်း စိတ်ဝင်စားသူ စာဖတ်ပရိသတ်များ ကျေနပ်နှစ်သက်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။